

כנס יום הזיכרון הבין-לאומי להנצחת קורבנות השואה 27 בינואר 2010

קול המציל נפש – הצדעה לחסידי אומות העולם

"ביום הזיכרון הבין-לאומי להנצחת השואה אנו מדליקים נר למול תופעה ייחודית: אנשים שתוך סיכון אישי מרבי ושלא על מנת לקבל פרס הצילו יהודים." (שמוליק סורק, יו"ר עמותת דורות ההמשך)

"אירנה סנדלר חילקה את העולם רק לטובים ולרעים, ללא הבדלי גזע, תרבות או דת." (ד"ר אילונה קוזין, יו"ר אגודת הידידות ישראל-פולין)

"אמא יהודיה שהיו לה כוחות הנפש להיפרד מתינוקה ולמסור אותו לנוצרים, כדי להעניק לו סיכוי לחיים – אין גבורה גדולה מזה!" (השר יוסי פלד)

"חסידי אומות העולם לא היו חלק מן ה"קלחת" היהודית, אולם התנדבו להיכנס אל תוכה, ולא לאמר "עמך" אלא – כבמגילת רות – "עמך – עמי". (אריה ברנע, מנכ"ל "עמך")

"אירנה סנדלר הייתה מופת לנתינה, לאנושיות ולאהבת האדם." (אמיר השכל, טייס חיל האוויר ושותף לפרוייקט "עדים במדים")

"אנו מצויים בלבנו של מאבק על הזיכרון. חייבים לשמור על עירנות גדולה ולחסן מורים ותלמידים נגד הניסיונות הלכאורה תמימים לשבש ולדלל את זיכרון השואה." (דורית נובק, מנהלת ביה"ס המרכזי להוראת השואה ביד ושם)

כנס עמותת דורות ההמשך לרגל יום הזיכרון הבין-לאומי להנצחת קורבנות השואה – 2010 נערך בבית התפוצות ובשיתוף עמו, עם יד ושם, המכון הפולני ואגודת הידידות ישראל-פולין, בנוכחות הקונסול הכללי של פולין בישראל והשר יוסי פלד. הכנס עמד בסימן "קול המציל נפש – הצדעה לחסידי אומות העולם." את הכנס ליוותה בשירתה המרגשת הזמרת גלי בן אריה, מלווה על ידי רגינה דריקר מן הסדנה לשירי יידיש של נחמה ליפשיץ. הכנס הונחה על ידי בילי לניאדו, חברת הועד המנהל של העמותה.

אבי ערמוני, מנכ"ל בית התפוצות: בית התפוצות מתגאה בשליחות של סיפור השואה והקהילות היהודיות לדורות הבאים.

בילי לניאדו, חברת הועד המנהל של עמותת דורות ההמשך: יד ושם הכיר בלמעלה מ-23 אלף אנשים כחסידי אומות העולם. הם באו מדתות ותרבויות שונות אך חלקו מוסר אחד, זה שהביאם לעזור לבן אנוש אחר באשר שניהם בני אנוש.

שמוליק סורק, יו"ר עמותת דורות ההמשך: ביום הזיכרון הבין-לאומי להנצחת השואה אנו מדליקים נר למול תופעה ייחודית: אנשים שתוך סיכון אישי מרבי ושלא על מנת לקבל פרס הצילו יהודים. ביום זה אנו עדים לכך שנשיא מדינת ישראל נואם בעברית בבונדסטג הגרמני וראש ממשלת ישראל נואם בעברית באושוויץ; עדים לאירועים רבים באו"ם, במדינות שונות; אך גם עדים להתגברות האנטישמיות בעולם.

יוהנה סטאכירה, מנהלת המכון הפולני: קשה לדבר כאשר חושבים על הזוועות הלא-אנושיות של המלחמה. מאידך, אנשים כאירנה סנדלר שמרו על אנושיותם בעשייתם מלאת הגבורה. עלינו לזכור גם את הנספים וגם את המצילים.

ד"ר אילונה קוזין, יו"ר אגודת הידידות ישראל-פולין: האגודה, השומרת על המורשת המשותפת של 1000 שנות יהדות בפולין, מגשימה את חלומה של אירנה סנדלר. אירנה חילקה את העולם רק לטובים ולרעים, ללא הבדלי גזע, תרבות או דת. יש עדיין מעט חסידי אומות עולם בפולין כיום, המבקשים לבקר בישראל; הבה נגשים את חלומם.

השר יוסי פלד: האנטישמיות המתחדשת אינה רק בעיה של היהודים, אלא של העולם כולו. לא רק שעלינו להבטיח לעצמנו שלעולם לא נסלח ולא נשכח, אלא גם שלעולם לא נשכח את חסידי אומות העולם.

השר סיפר את הסיפור המרגש של הצלתו על ידי משפחה נוצרית בבליגיה ואמר כי אמא יהודיה שהיו לה כוחות הנפש להיפרד מתינוקה ולמסור אותו לנוצרים, כדי להעניק לו סיכוי לחיים – אין גבורה גדולה מזה. כן סיפר כיצד ביקש ממנו ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל להתלוות אליו לביקור רשמי בגרמניה, כסמל למי שבילדותו נאלץ להסתיר את זהותו משום היותו יהודי ואילו בבגרותו מגיע לשם כאלוף בצה"ל וכסמל לתקומה.

דורית נובק, מנהלת ביה"ס המרכזי להוראת השואה ביד ושם: יום השואה הבין-לאומי הפך לדומיננטי מאד בישראל ובעולם. הדבר מלמד כי השואה אינה רק הטרגדיה של העם היהודי אלא של האנושות כולה, וכי יותר ויותר מדינות מוכנות לקחת אחריות על הזיכרון. אנשי החינוך הבאים מכל העולם ללמוד בביה"ס להוראת השואה מעידים כי למדו להבין שהשואה היא פרק מכריע בהיסטוריה האנושית, וכי יפעלו להפוך את סיפור השואה לחלק מזהותו של כל אדם בעולם המודרני. המגמה העכשווית לגמד את השואה מטילה אותנו אל לבו של מאבק על הזיכרון. אנו חייבים לשמור על ערנות גדולה ולחסן מורים ותלמידים מן הניסיון התמים לכאורה לדלל את זיכרון השואה.

קלרה גולומב, חברת הועדה לחסידי אומות העולם של עמותת דורות ההמשך: שאלתי את החסידים "מדוע עשיתם זאת, מדוע סיכנתם את חייכם?" והם עונים: "כבני אדם, לא יכולים היינו לפעול אחרת."

אריה ברנע, מנכ"ל "עמך": חסידי אומות העולם לא היו חלק מן ה"קלחת" היהודית, אולם התנדבו להיכנס אל תוכה, ולא לאמר "עמך" – סימן ההזדהות בין יהודים, אלא – כבמגילת רות – "עמך – עמי". ויחד עם זאת, החסידים היו בשר ודם, עם שגיאות וחטאים. דווקא משום כך ניתן להציבם בפני הנוער כדוגמא אישית, שהרי לא ניתן לקחת דוגמא ממלאכי שמיים אלא רק מבני אדם. התהליך החינוכי עובר – מול חסידי אומות העולם – מהכרת תודה למופת: לא די להודות להם אלא צריך ללמוד מהם. זהו תפקידו של המחנך, מה גם שהסיוע לזולת טבוע במורשת היהודית כבר אלפי שנים.

אמיר השכל, טייס חיל האוויר ושותף לפרוייקט "עדים במדים": אירנה סנדלר הייתה מופת לנתינה, לאנושיות ולאהבת האדם.

מספר על פגישתו עם אירנה סנדלר, על פועלה וגבורתה בהצלת ילדים יהודים בשואה. סייע להוציא לאור בעברית את הספר שנכתב עליה: "היא נתנה להם חיים".

350 באי הכנס צפו, בהקרנת בכורה בישראל, בסרט על אירנה סנדלר: "אירנה סנדלר – עשויה ללא חת".